

Dilemma's in praktijkonderzoek:
hoe speel je daarop in?

Joop Berding
Hogeschool Rotterdam,
Kenniscentrum Talentontwikkeling/
Instituut voor Sociale Opleidingen

Praktijkonderzoek

- De ambiguïteit van een term
- Professional versus onderzoeker
- De valkuilen van opdrachtonderzoek
- Onderzoekbaarheid, generaliseerbaarheid en focus ('het pleintje')

De spanning opleiding – opdrachtgever

**Opleiding tevreden,
Opdrachtgever tevreden**

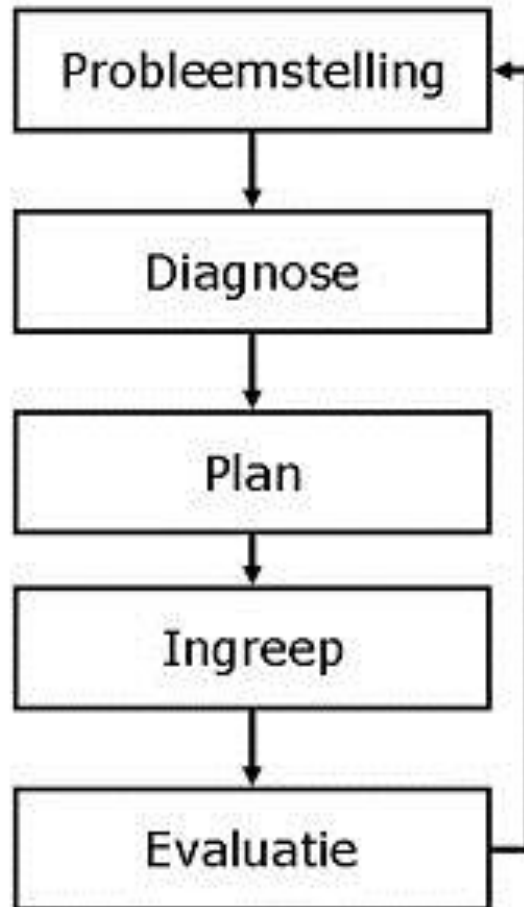
**Opleiding tevreden,
Opdrachtgever ontevreden**

Opleiding ontevreden,
Opdrachtgever tevreden

Opleiding ontevreden,
Opdrachtgever ontevreden

Een eenvoudig onderzoeksmodel

- A felt difficulty (NB 'felt');
- Its location and definition;
- Suggestion of possible solution;
- Development of reasoning of the bearings of the suggestion;
- Further observation and experiment to its acceptance or rejection; that is, the conclusion of belief or disbelief (Dewey, 1910; MW6:236-237)

Wat komt de onderzoeker (student) onderweg allemaal tegen?

- Vage, onwillige of starre opdrachtgever
- Beperkende voorwaarden v.w.b. toegang
- Theorie-arm onderzoek (“We zijn maar vast gaan interviewen”)
- Niet op gang komen, geen goede vragen kunnen bedenken
- Geen keuze voor onderzoeksdesign kunnen maken
- Gebrek aan respons (-respondenten) of juist te veel data
- Welk analyse-instrument kiezen?
- Diffuse beoordelingscriteria
- [vul zelf aan]

Casussen

- Beperkende voorwaarden: “Hier zijn tien dossiers”.
- Inhoudelijke beperkingen: “Naar het pedagogisch beleid hoeven jullie niet te kijken”.
- Vaagheid: “Hoe ziet onze school er in de toekomst uit? Elke uitkomst is goed”.
- Onderzoek als ‘politieke’ strategie: “Waarom zijn onze workshops effectief?”
- Ethische aspecten: “Je mag me alleen anoniem interviewen”.

Zes criteria voor praktijkonderzoek: een voorstel

1. Aan goed praktijkonderzoek ligt een heldere, maatschappelijk relevante vraagstelling ten grondslag;
2. goed praktijkonderzoek heeft een stevige, theoretische ondergrond en maakt op adequate wijze hiervan gebruik;
3. goed praktijkonderzoek biedt handvatten voor het conceptualiseren van problemen in praktijk en/of beleid en biedt ingangen tot het oplossen ervan;

Zes criteria voor praktijkonderzoek: een voorstel (2)

4. in goed praktijkonderzoek wordt op systematische en methodische wijze de vraagstelling onderzocht en wordt de gekozen manier van onderzoeken verantwoord;
5. goed praktijkonderzoek trekt op verantwoorde en navolgbare wijze conclusies uit het verzamelde materiaal (analyse);
6. goed praktijkonderzoek doet op basis van de analyse reële en uitvoerbare aanbevelingen aan de praktijkbetrokkenen waaronder de opdrachtgever.

Referenties

- Berding, J. & T. Witte (2013). *Praktijkonderzoek op niveau. Inspelen op onderzoeksdilemma's bij sociale studies*. Bussum: Coutinho. Zie <http://www.coutinho.nl/winkel/praktijkonderzoek-op-niveau-b-684.html>
- Berding, J. & T. Witte (2013). Praktijkonderzoek: spanningen en dilemma's. In *Journal of Social Intervention*, 22, 1, 85-88 (www.journalsi.org)
- Dewey, J. (1910). *How We Think*. Boston: D.C. Heath and Co. (Middle Works, Vol. 6)